

Týden placeného pracovního volna na tábory

Zaměstnanci, kteří působí jako vedoucí na táborech a akcích pro děti a mládež, mohou od počátku roku 2021 čerpat týden pracovního volna s náhradou mzdy či platu za kalendářní rok. Jak na to? Bližší informace přinášíme dále, a to včetně vzoru žádosti a potvrzení pro zaměstnavatele.

O poskytnutí volna žádá zaměstnanec svého zaměstnavatele, zaměstnavateli pak vyplacenou náhradu mzdy refunduje příslušná Okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ). Podmínkou poskytnutí tohoto volna je mj. skutečnost, že **zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží** a že tomu **nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele**.

Až tři týdny neplaceného volna

Zaměstnanci v pracovním poměru, kteří působí jako vedoucí na táborech pro děti a mládež, mají možnost využít až 3 týdnů neplaceného volna v kalendářním roce podle § 203, odst. 2 písm. h) zákoníku práce. Podmínkami poskytnutí tohoto volna je, že zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží a že poskytnutí volna nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele. Tato úprava je v zákoníku práce již dlouho a platí i nadále.

Výše zmíněná právní úprava **se nevztahuje** na zaměstnance vykonávající práce **na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr**, neboť dle § 77 odst. 2 písm. e) a odst. 3 zákoníku práce nelze úpravu překážek v práci v obecném zájmu na tyto zaměstnance aplikovat.

*Podle ustanovení § 104 odst. 2 písm. b) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, **přísluší státnímu zaměstnanci za dobu překážky ve službě plat**, pokud jde o překážku, která se řídí ustanovením § 203 odst. 2 a § 203a zákoníku práce a je podle tohoto pracovněprávního předpisu placená.*

Týden placeného volna pro zaměstnance v pracovním poměru

Zákoník práce s platností od 1. ledna 2021 navíc přinesl novinky:

- **Za 1 týden** (tj. obvykle 5 a maximálně 7 pracovních dní) ze zmíněného max. třítýdenního pracovního volna **v kalendářním roce může zaměstnanec**

získat náhradu mzdy od státu (náhradu mzdy/platu vyplácí zaměstnavatel, o refundaci pak následně zaměstnavatel žádá u OSSZ) - viz. § 203a) zákoníku práce.

- Možnost až 3 týdnů volna (z toho 1 týden s náhradou mzdy) v kalendářním roce lze nově uplatnit také pro vedoucí sportovních soustředění dětí a mládeže - viz. §203, odst. 2 h) zákoníku práce.

Kdo má na placené volno nárok?

Nárok je definován v §203, odst. 2 h) zákoníku práce takto:

“... h) k činnosti vedoucích táborů pro děti a mládež, jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní, oddílových vedoucích, vychovatelů, instruktorů, popřípadě středních zdravotnických pracovníků v táborech pro děti a mládež, a pro obdobné činnosti na sportovních soustředěních dětí a mládeže; přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu, nejvýše však 3 týdny v kalendářním roce, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody na straně zaměstnavatele, a za podmínky, že zaměstnanec nejméně po dobu 1 roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží. Podmínka soustavné a bezplatné práce se nevyžaduje, jde-li o tábory pro zdravotně postižené děti a mládež. Zaměstnanci přísluší za podmínek podle § 203a pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku nejvýše za 1 týden v kalendářním roce,”

S výjimkou táborů pro zdravotně postižené děti a mládež musí zaměstnanec v žádosti o placené pracovní volno prokázat, že **po dobu minimálně 1 roku před táborem či soustředěním soustavně a bezplatně pracoval s dětmi nebo mládeží**. Organizace pořádající tábor či soustředění musí být právnickou osobou zapsanou ve veřejném rejstříku právnických a fyzických osob alespoň 5 let a práce s dětmi a mládeží musí být její hlavní činností (viz. § 203a zákoníku práce).

Jak o pracovní volno s náhradou mzdy požádat?

1

Zaměstnanec podá zaměstnavateli žádost o pracovní volno na tábor

Žádost nemá předepsanou formu, lze vyjít z následujícího vzoru obsahujícího všechny potřebné náležitosti:

- [Žádost o poskytnutí pracovního volna](#)

Pozn.: Formulace v příloženém vzoru žádosti přímo odkazují na textaci zákona, tak aby poskytly jasný důkaz zaměstnavateli a OSSZ, že žadatel (skautský vedoucí) a pořadatel (skautské středisko) splňují všechny zákonné požadavky pro žádost o pracovní volno na tábor. Textace vzoru žádosti je zároveň prodiskutována s Českou radou dětí a mládeže, která ji šíří mezi další členské organizace ČRDM. Cílem je usnadnit práci jak zaměstnavatelům, tak i pracovníkům OSSZ při zavádění této nové úpravy. Z tohoto důvodu doporučujeme tuto textaci v žádosti ponechat a najít si v ní své místo (např. hospodář = “zástupce vedoucího tábora/soustředění pro věci hospodářské”, oddílová rádkyně = “vychovatel na táboře/soustředění” atd.). Dále lze volitelně k žádosti přiložit vytisknutý záznam z veřejného rejstříku potvrzující skutečnosti o právnické osobě pořadatele tábora.

V žádosti musí být patrné následující skutečnosti:

- jednoznačná identifikace žadatele (tj. zaměstnance, skautského vedoucího)
- období, na které žádá o pracovní volno (tj. termín tábora)

Pozn.: Období lze i rozdělit, např. 3 pracovní dny na jarní tábor a pak 4 pracovní dny na letní tábor apod. Detailní vysvětlení a příklady viz. [výklad ČSSZ](#) .

- v jakém rozsahu z toho žádá o pracovní volno s náhradou mzdy či platu

Pozn.: Týden ve smyslu této zákonné úpravy může začít kterýmkoliv dnem, ne jen pondělkem. Detailní vysvětlení a příklady viz. [výklad ČSSZ](#) .

- potvrzení o splnění zákonných podmínek žádosti:
 - potvrzení, že pořadatelem tábora je ve veřejném rejstříku zapsaná právnická osoba (tj. skautské středisko), jejíž hlavní činností je práce s dětmi a mládeží a jež existuje nejméně 5 let
 - potvrzení statutárního zástupce skautského střediska o tom, že žadatel/ka pracuje dobrovolnicky celoročně minimálně 1 rok před konáním daného tábora v rámci činnosti střediska s dětmi a mládeží

Pozn.: Středisko (organizace), v němž žadatel soustavně bezplatně pracuje s dětmi a mládeží, nemusí být nutně totožné se střediskem (organizací), jež pořádá tábor, na nějž žadatel žádá volno.

- datum podání žádosti, podpis žadatele

Podle podmínek zaměstnavatele tuto žádost zaměstnanec předá na personálním nebo mzdovém oddělení zaměstnavatele, popř. svému nadřízenému.

Pokud má žadatel více zaměstnavatelů a v rámci týdne tábora podle pracovního rozvrhu pracuje pro každého z těchto zaměstnavatelů část dní, je třeba podat žádost o placené volno u každého zaměstnavatele zvlášť.

[Žádost o poskytnutí pracovního volna](#)

2

Zaměstnavatel schválí přidělení žádaného pracovního volna, resp. jeho placené části

V případě, že zaměstnavatel shledá žádost zaměstnance jako opodstatněnou dle Zákoníku práce a že zaměstnavateli nebrání v přidělení pracovního volna vážné provozní důvody, potvrdí zaměstnanci plán pracovního volna.

3

Zaměstnanec po vyčerpání pracovní volna potvrzuje zaměstnavateli jeho skutečné čerpání

Jedeš na tábor a pracovní volno ve smluvené době a rozsahu čerpáš. Organizační jednotka pořadatele tábora ti potvrdí, že ses tábora skutečně v souladu s dřívější Žádostí o poskytnutí placeného volna jako vedoucí zúčastnil/a. K tomuto potvrzení není stanovena ze strany ČSSZ závazná forma, můžeš tedy použít následující vzor Potvrzení střediska o využití pracovního volna:

[Potvrzení střediska o využití pracovního volna](#)

4

Dohodnutou část z tohoto pracovního volna proplatí zaměstnavatel žadateli v běžném výplatním termínu

Ze zákona je nárokovatelný v kalendářním roce max. 1 týden pracovního volna s náhradou mzdy nebo platu, a to do výše průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku

předcházejícího kalendářního roku, ve kterém se poskytuje pracovní volno.

Podle [výkladu ČSSZ](#) se tato částka žádným způsobem nepřepočítává (nestanovuje se poměrná část, nepřepočítává se na průměrný hodinový výdělek, nepřepočítává se podle konkrétního počtu pracovních dnů v měsíci) **a je absolutním maximem, které zaměstnanci nejvýše za 1 týden v kalendářním roce přísluší.**

Zaměstnavatel se může rozhodnout i pro poskytnutí náhrady mzdy přesahující tento zákonný nárok - tato nenároková část náhrady však zaměstnavateli nebude refundována ze strany OSSZ.

*Pro rok 2022 bude brána jako max. hranice průměrná mzda v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí 2021 ve výši **37.047,-** Kč (viz. sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 494/2021 Sb.).*

5

Zaměstnavatel po vyplacení náhrady mzdy (platu) zaměstnanci podá na příslušnou OSSZ žádost o refundaci zákonem nárokovatelné náhrady

Přiloží při tom doklad o vyplacení náhrady mzdy zaměstnanci a o splnění zákonných požadavků ze strany zaměstnance (toto potvrzuje původní žádost zaměstnance).

Zaměstnavatel může OSSZ žádat o refundaci nejpozději do 3 let od vyplacení náhrady mzdy zaměstnanci.

Další podrobnosti o tom, kde a jak žádat o refundaci, najdou zaměstnavatelé ve sdělení ČSSZ: www.cssz.cz/web/cz/refundace-nahrady-mzdy

6

O žádosti zaměstnavatele o refundaci náhrady mzdy (platu) rozhodne OSSZ ve správním řízení

Toto řízení je zahájeno dnem, kdy žádost zaměstnavatele dojde na místně příslušnou OSSZ.

Některé OSSZ vyžadují potvrzení o tom, že se zaměstnanec tábora skutečně zúčastnil. V tom případě je možno využít toto [potvrzení](#).

OSSZ proplatí zaměstnavateli náhradu mzdy/platu

Shledá-li OSSZ žádost zaměstnavatele úplnou a v souladu se zákonnou úpravou, proplatí zaměstnavateli vyplacenou náhradu mzdy zaměstnance do výše zákonného nároku.

Citace zákonné úpravy platné od 1. 1. 2021

§203a - Pracovní volno související s akcí pro děti a mládež

(1) Pracovní volno podle § 203 odst. 2 písm. h) s náhradou mzdy nebo platu přísluší zaměstnanci pouze, pokud se jedná o akci pořádanou právnickou osobou, a) zapsanou ve veřejném rejstříku právnických a fyzických osob po dobu nejméně 5 let a b) práce s dětmi a mládeží je její hlavní činností. Tuto skutečnost musí zaměstnanec zaměstnavateli prokázat.

(2) Maximální výše poskytnuté náhrady mzdy nebo platu činí výši průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém se poskytuje pracovní volno, vyhlášené podle zákona upravujícího zaměstnanost.

(3) Zaměstnavatel má nárok na úhradu poskytnuté náhrady mzdy nebo platu ze státního rozpočtu; nehradí se náhrada mzdy nebo platu nad rozsah stanovený tímto zákonem. Úhradu poskytuje na žádost okresní správa sociálního zabezpečení podle sídla zaměstnavatele, je-li jím právnická osoba, nebo podle místa trvalého pobytu zaměstnavatele, je-li jím fyzická osoba. Zaměstnavatel musí doložit poskytnutí náhrady mzdy nebo platu a splnění podmínek pro její poskytnutí.

Děkujeme bratru Janu Farskému - Bagymu za jeho zásadní přínos pro uvedení této novely zákoníku práce do života. Rovněž děkujeme i všem dalším, kteří se na vzniku novely podíleli, či podpořili její schválení. Tuto novou úpravu vnímáme jako gesto ocenění významu dobrovolné práce pro společnost a věříme, že bude vítanou podporou pro část skautských vedoucích.